

Súd: Okresný súd Svidník
Spisová značka: 8C/95/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8614206183
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Keselicová
ECLI: ECLI:SK:OSSK:2019:8614206183.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Svidník, sudkyňa JUDr. Jana Keselicová, v právnej veci žalobcu Štátny fond rozvoja bývania, so sídlom Lamačská cesta 8, 833 04 Bratislava, IČO: 31 749 542, zastúpený AENEA Legal, s.r.o., so sídlom Jozefská 3, 811 06 Bratislava, IČO: 35 951 125, proti žalovaným: 1. Ján R., nar. XX.X.XXXX, bytom B. R. XX, XXX XX Q., občan SR 2. J. R.ová, nar. X.X.XXXX, bytom B. R. XX, XXX XX Q., občan SR, 3. Q. Q., nar. XX.X.XXXX, bytom S. XX, XXXXX Q., občan SR, 4. Q. B., nar. XX.X.XXXX, bytom B. R. XX, XXX XX Q., občan SR, zastúpení JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, o zaplatenie 891,15 eura s príslušenstvom, taktó

rozhodol:

I. Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi sumu 555,24 eura, zmluvný úrok vo výške 218,94 eura, úrok z omeškania vo výške 55,81 eura, úrok z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 891,15 eura od 6.11.2014 do 28.1.2015, úrok z omeškania vo výške 8,05 % zo sumy 555,24 eura od 29.1.2015 do zaplatenia a zmluvnú pokutu vo výške 888,82 eura do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalovaní v 3. a 4. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi sumu 8 669,22 eura, zmluvný úrok vo výške 218,94 eura, úrok z omeškania vo výške 55,81 eura, úrok z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 891,15 eura od 6.11.2014 do 28.1.2015, úrok z omeškania vo výške 8,05 % zo sumy 8 669,22 eura od 29.1.2015 do zaplatenia a zmluvnú pokutu vo výške 888,82 eura do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Plnením jedného zo žalovaných podľa tohto rozsudku alebo podľa rozsudku Okresného súdu Svidník, č. k. 8C/95/2014-184 zo dňa 15.2.2016 zaniká v rozsahu plnenia podľa tohto rozsudku alebo podľa rozsudku Okresného súdu Svidník, č. k. 8C/95/2014-184 zo dňa 15.2.2016 povinnosť ostatných žalovaných.

IV. Žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovaným 1., 2., 3. a 4. rade v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobca žalobou podanou na Okresnom súde vo Svidníku dňa 19.11.2014 požadoval, aby súd zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade na zaplatenie sumy 891,15 eura s príslušenstvom.

2. Svoju žalobu odôvodnil tým, že žalobca uzavrel so žalovanými zmluvu o poskytnutí podpory vo forme úveru č. 711/9/1998, na základe ktorej bola žalovaným poskytnutá podpora vo forme úveru vo výške 16 596,96 eura s dobou splatnosti 30 rokov. Poskytnutý úver mali žalovaní splatiť pri základnej úrokovej sadzbe vo výške 1,1 % formou mesačných splátok vo výške 53,41 eura. Žalovaní sa zaviazali, že dlh, ktorý sa skladá z úveru a úroku budú splácať pravidelnými mesačnými splátkami, a to tak, že platba bude vykonaná vždy do 15. kalendárneho dňa mesiaca počas celej lehoty splatnosti úveru. Mesačná splátka úveru bola v zmysle zmluvy stanovená vo výške 53,41 eura. Nakoľko boli žalovaní v omeškani

so zaplacením mesačných splátok poskytnutého úveru, žalobca prostredníctvom právneho zástupcu vyzval žalovaných na úhradu zameškaných splátok. Žalovaní na predmetnú výzvu nereagovali a dlh na zameškaných splátkach neuhradili. Žalovaní sa dostali k 15.11.2014 do omeškania s 18 splátkami, čo predstavuje sumu vo výške 891,15 eura. Základná úroková sadzba (predtým diskontná) k 6.11.2014 (prvý deň omeškania) je 0,05 % p. a. a zvýšená o 8 percentuálnych bodov predstavuje výšku úroku z omeškania, t. j. 8,05 % p. a. Žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie istiny vo výške 891,15 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % p. a. zo sumy 891,15 eura od 6.11.2014 až do zaplatenia.

3. Podaním zo dňa 4.3.2015 doručeným súdu dňa 10.3.2015 žalobca rozšíril podanú žalobu. Žiadal, aby súd pripustil do konania vstup žalovaných v 3. a 4. rade a všetkých žalovaných v 1. až 4. rade zaviazal zaplatiť mu sumu 8 669,22 Eur spolu so zmluvným úrokom 218,94 Eur, úrokom z omeškania vo výške 55,81 Eur, od 6.11.2014 do 28. 1.2015 v sadzbe 8,05 % ročne zo sumy 891,15 Eur vo výške 16,31 Eur a od 29.1.2015 do zaplatenia v sadzbe 8,05 % ročne zo sumy 8 669,22 Eur ako aj zmluvnú pokutu vo výške 888,82 Eur. Podanie odôvodnil tým, že opakovane vyzýval žalovaných k úhrade dlhu na zameškaných splátkach prostredníctvom upomienok, na čo žalovaní nereagovali, a preto žalobca podaním zo dňa 22.12.2014 odstúpil od zmluvy, čím sa stal splatným celý dlh. Zmluvnú pokutu si uplatnil s poukazom na znenie článku VIII. bod 3 zmluvy. Návrh na vstup ďalších účastníkov do konania (žalovaných v 3. a 4. rade) odôvodnil tým, že záväzok zo zmluvy bol zabezpečený ručením žalovanými v 3. a 4. rade.

4. Uznesením Okresného súdu Svidník, č. k. 8C/95/2014-70 zo dňa 15.6.2015 súd pripustil, aby do konania na strane odporcov vstúpili: Michal Mihalič, nar. 12.5.1952, bytom Kručov 55, 090 32 Kručov (ako odporca v 3. rade) a Mária Škurlová, nar. 10.1.1960, bytom Vyšná Olšava 55, 090 32 Vyšná Olšava (ako odporkyňa v 4. rade) a druhým výrokom pripustil rozšírenie žaloby tak, že petit žaloby znie: „Odporca v 1. rade, odporkyňa v 2. rade, odporca v 3. rade a odporca v 4. rade sú povinní zaplatiť navrhovateľovi istinu vo výške 8 669,22 Eur spolu so zmluvným úrokom vo výške 218,94 Eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 55,81 Eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 891,15 Eur od 6.11.2014 do 28.01.2015, t. j. vo výške 16,31 Eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05% ročne zo sumy 8 669,22 Eur od 29.1.2015 až do zaplatenia istiny a zmluvnú pokutu vo výške 888,82 Eur s tým, že plnením jedného z odporcov zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných odporcov.“

5. Rozsudkom Okresného súdu Svidník, č. k. 8C/95/2014-184 zo dňa 15.2.2016 súd rozhodol tak, že prvým výrokom boli žalovaní v 1. a 2. rade povinní zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 8 113,98 eura spolu s úrokmi z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 8 113,98 eura od 6.1.2015 do zaplatenia a to do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, druhým výrokom súd v prevyšujúcej časti žalobu voči žalovaným v 1. a 2. rade zamietol a tretím výrokom žalobu voči žalovaným v 3. a 4. rade zamietol.

6 Žalobca podal odvolanie proti výroku I., II., III. a V.

7. Uznesením Krajského súdu v Prešove, č. k. 19Co/1258/2016-334 zo dňa 29.6.2017 súd odmietol odvolanie voči vyhovujúcemu výroku rozsudku, t. j. I. výroku a vo zvyšku rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

8. Podľa § 391 ods.2 CSP, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

9. Odvolací súd uložil súdu prvej inštancie vyhodnotiť, vychádzajúc z účelu v čase vzniku záväzkového vzťahu platného zákona upravujúceho poskytovanie podpory Štátnym fondom rozvoja bývania a účelu Smernice 93/13/EHS, či žalobca je alebo nie je subjektom majúcim status dodávateľa, či je subjektom záväzkového vzťahu spotrebiteľského charakteru, či zmluva, na základe ktorej bola žalovanej v 1. a 2. rade poskytnutá podpora, je zmluvou spotrebiteľskou. Pokiaľ dospeje k záveru, že nárok uplatnený žalobou nie je nárokom zo spotrebiteľského právneho vzťahu, rozhodne o tej časti žaloby, ktorú voči žalovaným v 1. a 2. rade v prevyšujúcej časti zamietol a o žalobe voči žalovaným v 3. a 4. rade, podľa obsahu zmluvne upravených práv a povinností a právnej úpravy, ktorá má byť na daný právny vzťah aplikovaná.

10. Predmetom konania po vrátení vecí bolo rozhodnúť o časti žaloby, ktorú voči žalovaným v 1. a 2. rade v prevyšujúcej časti súd zamietol a o žalobe voči žalovaným v 3. a 4. rade.

11. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalovaných v 1. a 2. rade a listinnými dôkazmi a to: návrhom na začatie konania, výzvou na úhradu na čl. 4, výzvou na úhradu na čl.5, Zmluvou o poskytovaní podpory na čl. 9-14, návrhom na vstup ďalších účastníkov do konania, rozšírenie návrhu vo veci samej zo dňa 4.3.2015, výzvou na úhradu na čl. 26, odstúpením od úverovej zmluvy na čl. 27, doručenkou na čl. 28, odstúpením od úverovej zmluvy na čl. 29, doručenkou na čl. 30, odstúpením od úverovej zmluvy na čl. 31, doručenkou na čl. 32, odstúpením od úverovej zmluvy na čl. 33, doručenkou na čl. 34, vyjadrením žalobcu zo dňa 5.5.2015, históriou pohybov na účte na čl. 45-50, stavom úveru na čl. 51, doplnením návrhu na začatie konania zo dňa 27.5.2015, vyjadrením žalovaných v 1./ a 2./ rade zo dňa 20.7.2015, vyjadrením žalobcu zo dňa 23.11.2015, históriou pohybov na účte na čl. 98-111, vyjadrením žalovaných v 3./ a 4./ rade zo dňa 6.11.2015, vyjadrením žalobcu zo dňa 11.2.2016, históriou pohybov na účte, vyjadrením žalobcu zo dňa 26.10.2017, vyjadrením žalobcu zo dňa 18.6.2018 , vyjadrením žalobcu zo dňa 8.11.2018, vyjadrením žalobcu zo dňa 23.9.2019 a zistil tento skutkový stav:

12. Žalovaní v 1. a 2. rade vo vyjadrení k žalobe uviedli, že v predmetnom konaní ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy. Žalobca je verejnoprávnym dodávateľom, a preto sa naň vzťahuje smernica Rady 93/13/EHS v zmysle bodu 14 jej odôvodnenia. S poukazom na uvedenú smernicu ako aj rozsudky Súdneho dvora EÚ uviedli, že predmetná spotrebiteľská zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, ktorými sú prinajmenšom rôzne poplatky a sankcie, ako je napr. úrok 0,2% za každý deň neoprávneného použitia prostriedkov, zmluvná pokuta 10 % z dlžnej sumy pri porušení zmluvných podmienok. Tým je spochybnená aj výška pohľadávky, pretože je uplatňovaná aj sankcia 10 % a aj úroky z omeškania. Žalovaní v 1. a 2. rade ďalej konštatovali, že úver splácali až do doby, keď nezačali ich finančné problémy, a teda k neuhrádzaniu dlhu nedošlo ich ľahostajnosťou, ale z dôvodu nepredvídaných okolností. Žalobca im listom zo dňa 22.12.2014 oznámil odstúpenie od zmluvy č. 711/9/1998, čím žalobcovi začala plynúť subjektívna premlčacia lehota na uplatnenie si vydania bezdôvodného obohatenia zo zmluvy, ktorá bola zrušená v súlade s § 48 a § 457 OZ. Preto majú žalovaní povinnosť vrátiť len požičanú istinu úveru, voči ktorej žiadali započítať doteraz vykonané platby. Zároveň požiadali o možnosť podľa § 160 O. s. p. splácať svoj dlh v splátkach.

13. K vyjadreniu žalovaných v 1. a 2. rade sa písomne vyjadril žalobca, keď uviedol, že predmetnú zmluvu o úvere nemožno považovať za spotrebiteľskú s poukazom na to, že zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch výslovne vylučuje úvery poskytované Štátnym fondom rozvoja bývanie podľa osobitného predpisu z okruhu spotrebiteľských úverov podľa zákona o spotrebiteľských úveroch. Na predmetný zmluvný vzťah sa vzťahuje osobitný zákon o ŠFRB. Žalobca ďalej poukázal na to, že nespĺňa definíciu podnikateľa podľa § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka, pretože správcom žalobcu je Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, a teda žalobca nekoná samostatne, čo potvrdzuje to, že činnosť fondu upravuje štatút fondu, ktorý schvaľuje minister. Prostriedky fondu ďalej možno použiť len na štátnu podporu poskytovanú na účel uskutočnenia pomoci štátu pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu a výdavky súvisiace s činnosťou fondu, a teda účelom jeho činnosti nie je dosahovanie zisku, čo je pojmovým znakom podnikania. Činnosť vykonávanú žalobcom tak nemožno kvalifikovať ako obchodnú alebo inú podnikateľskú, pretože nespĺňa jej taxatívne vymedzené pojmové znaky. Preto zmluva o úvere nie je zmluvou spotrebiteľskou podľa § 52 a nasl. OZ, ale ide o zmluvu podľa § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka. Obchodný zákonník sa na tento zmluvný vzťah aplikuje bez ohľadu na povahu účastníkov konania (ide o absolútny obchodný záväzkový vzťah). Podľa žalobcu ustanovenia § 261 ods. 6 ako aj § 263 Obchodného zákonníka pôsobia ako *ius cogens*, a teda ich aplikáciu si zmluvné strany nemôžu vylúčiť, v opačnom prípade by to viedlo k obchádzaniu zákona - Obchodného zákonníka, ktorý má v tejto časti vo vzťahu k Občianskemu zákonníku vzťah ako *lex specialis*. Poukázal pri tom na rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo/120/2010 z 29.3.2012, v zmysle ktorého sa na zmluvu o úvere uzavretú žalobcom vzťahujú ustanovenia Obchodného zákonníka. Vo vzťahu k následkom odstúpenia od zmluvy žalobca poukázal na 3 osobitné spôsoby odstúpenia od zmluvy a to v § 505, § 506 a § 207 ObZ. V prejednávanej veci došlo k odstúpeniu od zmluvy modifikovaným spôsobom podľa § 506 ObZ v zmysle článku VIII. bod 3 Zmluvy, pričom odstúpenie od zmluvy podľa Obchodného zákonníka (ďalej aj „ObZ“) je osobitný inštitút, ktorý v dôsledku nedisciplinovaného správania dlžníka spôsobuje jedine zmenu splatnosti vrátenia úveru. V zmysle rozhodnutia NS SR sp. zn. 20Cbo 33/2012 právna skutočnosť odstúpenia od zmluvy o úvere nespôsobuje zánik záväzku, t.j. nespôsobuje zánik povinnosti splatiť dlh. Taktiež poukázal aj na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 33Cdo/113/2008.

14. Žalovaní v 3. a 4. rade vo vyjadrení k žalobe uviedli, že ide nepochybne o spotrebiteľskú vec, na ktorú je potrebné aplikovať ustanovenia § 52 a násl. OZ. Poukázali na platné znenie § 52 ods. 2 OZ a na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 402/2013 z 19.6.2013 a rozsudok NS SR sp. zn. 3 MCdo 12/2014 z 21.4.2015. Žalobca od zmluvy o poskytnutí podpory vo formy úveru č. 711/9/1998 podaním zo dňa 22.12.2014 odstúpil, čím sa zmluva od začiatku zrušila, pričom zánikom hlavného záväzku zanikajú taktiež všetky súvisiace záväzky, medzi ktoré patrí aj ručenie. Poukázali na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/2/2013 zo dňa 19.11.2013 a na to, že pri zrušení zmluvy je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal. Nakoľko zo strany žalovaných v 3. a 4. rade podľa ich vyjadrenia k žiadnemu bezdôvodnému obohateniu nedošlo, žiadali voči nim žalobu zamietnuť a uplatnili si náhradu trov konania.

15. K vyjadreniu žalovaných v 3. a 4. rade sa písomne vyjadril žalobca, keď okrem vyjadrenia, ktoré je totožné s vyjadrením k vyjadreniu žalovaných v 1. a 2. rade osobitne poukázal na už v predošlom vyjadrení spomenuté rozhodnutie NS SR sp. zn. 2Obo/33/2012, v ktorom zvýraznil, že odstúpenie od zmluvy o úvere nespôsobuje zánik záväzku, t.j. nespôsobuje zánik povinnosti splatiť dlh, z čoho súd prvého stupňa správne konštatoval existenciu ručiteľského záväzku. Poukázal taktiež na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 32 Odo 629/2006.

16. Žalovaný v 1. rade na nariadenom pojednávaní vo svojej výpovedi uviedol, že úver splácali asi 12-13 rokov, avšak nastali finančné problémy v súvislosti s jeho živnostenským podnikaním - neboli mu uhrádzané pohľadávky. Pokúšali sa skontaktovať so žalobcom, ale bolo im povedané, že musia zaplatiť sumu okolo 800,- eur, čo ale nemali z čoho zaplatiť.

17. Žalovaná v 2. rade na nariadenom pojednávaní vo svojej výpovedi uviedla, že to čo uviedol jej manžel (žalovaný v 1. rade), je pravda. Pokúšali sa úver splácať, niekedy keď mali, tak dali aj 300,- eur. Potom to ale prevzala iná firma a oni už žiadali vyššie sumy, ktoré nemohli splácať. Manžel musel ukončiť podnikanie, lebo situácia ohľadom následkov podnikania bola neúnosná. Žalovaná v 2. rade ďalej uviedla, že manžel je teraz na ÚPSVaR a ona je na PN-ke. Dlh by chceli splácať v splátkach - za primerané považuje splátky vo výške cca 50,- eur mesačne.

18. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že dňa 16.4.1999 došlo k uzavretiu Zmluvy o poskytnutí podpory vo forme úveru, nenávratného príspevku č. 711/9/1998 (ďalej aj "Zmluva") medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanými v 1. a 2. rade ako dlžníkmi. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru vo výške 500 000,- Sk (16 596,96 eur) pri základnej úrokovej sadzbe 1 % s lehotou splatnosti 30 rokov a nenávratného príspevku vo výške 150 000,- Sk (4 979,09 Eur). Dlžníci sa zaviazali splatiť celý úver so základnou úrokovou sadzbou vo výške 1% na účet v banke a splácať úver a úrok pravidelnými mesačnými splátkami, ktoré zahŕňajú istinu a úrok vždy do 15. kalendárneho dňa nasledujúceho mesiaca počas celej lehoty splatnosti. Prvá až 359. mesačná splátka bola stanovená na 1 609,- Sk (53,41 Eur) a posledná, t.j. 360. splátka bola stanovená na 1 321,- Sk. Podľa článku VIII. bod 3 Zmluvy ak je dlžník v omeškaní so splátkami úveru po dobu dlhšiu ako šesť mesiacov aj po zaslaní písomnej upomienky veriteľom, veriteľ má právo od zmluvy odstúpiť a požiadať okamžité vrátenie celého zostatku úveru vrátane prislúchajúceho úroku. V takom prípade má veriteľ právo na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 10 % z tejto dlžnej sumy do termínu 30 dní odo dňa písomného vyzvania dlžníka veriteľom.

19. Z obsahu zmluvy súd taktiež zistil, že dňa 1.4.1999 zmluvu podpísali aj žalovaní v 3. a 4. rade ako ručiteľia.

20. Súd mal taktiež za preukázané, že žalobca listom zo dňa 22.12.2014 odstúpil od úverovej zmluvy a zároveň požiadal o vrátenie dlžnej sumy pozostávajúcej z nesplateného úroku 218,94 Eur, úroku z omeškania vo výške 55,81 Eur v lehote 5. dní od obdržania výzvy. Odstúpenie od zmluvy bolo doručené žalovanému v 1. rade a žalovanej v 2. rade dňa 30.12.2014, žalovanému v 3. rade dňa 28.1.2015 a žalovanej v 4. rade dňa 27.1.2015.

21. Z histórie pohybu na účte č. ú. 711/9/1998 (č. l. 45-50) súd zistil, že žalovaní zaplatili za predmetný úver spolu 8 482,98 Eur.

22. Zistený skutkový stav súd takto právne posúdil.

23. Podľa § 52 ods. 1 až 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

24. Podľa § 1 ods. 1, ods. 2 písm. a) zákona č. 258/2001 o spotrebiteľských úveroch, tento zákon upravuje niektoré podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa. Zákon sa nevzťahuje na zmluvy o poskytnutí úveru na účely nadobudnutia existujúcich alebo projektovaných nehnuteľností, dodatočné alebo ďalšie stavebné úpravy dokončených stavieb a ich údržbu,

25. Podľa § 1 ods. 1, ods. 3 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v účinnom znení, tento zákon upravuje práva a povinnosti súvisiace s poskytovaním spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru, podmienky na udelenie povolenia na poskytovanie spotrebiteľských úverov, podmienky na výkon činnosti veriteľa a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa. Spotrebiteľským úverom nie sú: úver, ktorého účelom je nadobudnutie alebo zachovanie vlastníckych práv k nehnuteľnosti alebo výstavba nehnuteľnosti,

26. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 124/1996 Zb. o štátnom fonde rozvoja bývania účinného ku dňu uzavretia zmluvy dňa 1.4.1999, zriaďuje sa Štátny fond rozvoja bývania (ďalej len „fond“) ako účelový fond na financovanie štátnej podpory (ďalej len „podpora“) výstavby bytov a ubytovní, dodatočného zateplenia bytových domov a rodinných domov, stavebných úprav bytových domov, odstránenia statických chýb bytových domov a dokončenia rozostavaných objektov bývalej komplexnej bytovej výstavby, prostredníctvom ktorého sa uskutočňuje pomoc štátu pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu.

27. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 124/1996 Zb. o štátnom fonde rozvoja bývania, správu fondu vykonáva Ministerstvo výstavby a verejných prác Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“).

28. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 124/1996 Zb. o štátnom fonde rozvoja bývania, podporu možno poskytnúť na uskutočnenie stavby, ktorou na účely tohto zákona je a) výstavba bytu, bytového domu, rodinného domu alebo dostavba rozostavaného bytu vrátane bytu, ktorý sa získa nadstavbou, vstavbou, prístavbou, prípadne prestavbou nebytového priestoru, b) výstavba ubytovne alebo dostavba ubytovne vrátane ubytovne, ktorá sa získa prestavbou nebytového priestoru, určenej najmä pre občanov, ktorí potrebujú pomoc, c) dodatočné zateplenie bytového domu a rodinného domu, a s tým súvisiace stavebné úpravy, pri ktorých ide o uskutočnenie technických opatrení smerujúcich k zlepšeniu tepelnoizolačných vlastností stavebných konštrukcií v záujme zníženia výpočtovo určenej spotreby tepla na vykurovanie merného bytu, d) stavebná úprava bytu, bytového domu a rodinného domu, e) odstránenie statických chýb bytového domu, ktoré spôsobujú narušenie stability tejto stavby, ak sú preukázané oprávnenou právnickou osobou alebo fyzickou osobou, f) dokončenie rozostavaných objektov (zariadenia sociálnej starostlivosti a ústavy sociálnej starostlivosti) podľa osobitného predpisu a objektov technickej vybavenosti podmieňujúcich užívateľskou schopnosť dokončených alebo finančne zabezpečených rozostavaných bytov, ktoré sú evidované v databáze bývalej komplexnej bytovej výstavby ministerstva k 31. decembru 1994 (ďalej len „vybrané objekty“).

29. Podľa § 6 ods. 1, ods. 2 zákona č. 124/1996 Zb. o štátnom fonde rozvoja bývania, fond hospodári podľa schváleného rozpočtu. Rozpočet fondu je zapojený finančnými vzťahmi na rozpočet ministerstva.

30. Podľa 7 ods. 1 písm. a) zákona č. 124/1996 Zb. o štátnom fonde rozvoja bývania, žiadateľom o podporu (ďalej len „žadateľ“) môže byť fyzická osoba, ktorá je občanom Slovenskej republiky a má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt, alebo

30. Podľa § 12 ods. 1, ods. 2) zákona č. 124/1996 Zb. o štátnom fonde rozvoja bývania, na základe rozhodnutia podľa § 11 ods. 9 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1996/124/20030101?ucinnost=1.4.1999>> uzavrie fond so žiadateľom zmluvu. Zmluva musí obsahovať najmä a) údaje o zmluvných stranách, b) účel, výšku a druh poskytovanej podpory, c) spôsob plnenia záväzkov zmluvných strán, d) zabezpečenie záväzkov, e) bezhotovostný spôsob úhrady z podpory, f) technické podmienky stavby a dĺžku času jej uskutočnenia, g) sankcie za porušenie zmluvných podmienok, h) spôsob kontroly plnenia zmluvných podmienok a dôsledky ich nedodržania, i) ak je žiadateľom osoba podľa § 7 písm. a) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1996/124/20030101?ucinnost=1.4.1999>>, tak aj minimálny čas, v ktorom bude stavbu užívať on alebo jeho rodinní príslušníci.

31. Podľa § 546 Občianskeho zákonníka, dohodou účastníkov možno zabezpečiť pohľadávku ručením. Ručenie vzniká písomným vyhlásením, ktorým ručiteľ berie na seba voči veriteľovi povinnosť, že pohľadávku uspokojí, ak ju neuspokojí dlžník.

32. Podľa § 506 Obchodného zákonníka, ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi.

33. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania, výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

34. Podľa § 10c Nariadenia vlády č. 87/1995, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

35. Podľa § 3 ods.1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. v znení účinnom do 31.1.2013, výška úrokov z omeškania je o osem percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

36. Podľa § 132 ods. 1 CSP, v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

37. Podľa § 187 ods. 1, ods. 2 CSP, za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov. Dôkazným prostriedkom je najmä výsluch strany, výsluch svedka, listina, odborné vyjadrenie, znalecké dokazovanie a obhliadka. Ak nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

38. Podľa § 191 ods. 1 CSP, dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

39. Podľa § 215 ods.1 CSP, súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu.

40. Žalobca je štátnym fondom zriadeným na základe zákona č. 124/1996 Z.z. na financovanie štátnej podpory, ktorého prostredníctvom sa uskutočňuje pomoc štátu pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu. Fond je právnická osoba so sídlom v Bratislave (§ 1 ods. 2 uvedeného zákona). Uvedený zákon bol zrušený a nahradený zákonom č. 607/2003 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania a ten bol zrušený a nahradený zákonom č. 150/2013 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania. Podľa dôvodovej správy k novele uvedeného zákona zo dňa 7.9.2017 bod 19 Štátny fond rozvoja bývania nespĺňa definíciu dodávateľa podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Z uvedených dôvodov podpora poskytnutá vo forme úveru nie je spotrebiteľskou zmluvou podľa

Občianskeho zákonníka, ani spotrebiteľským úverom podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.

41. Žalovaní v 1. a 2. rade sú fyzickými osobami - žiadateľmi o štátnu podporu a účastníkmi zmluvy o poskytnutie podpory vo forme úveru a nenávratného príspevku podľa zákona č. 124/1996 Z. z. o štátnom fonde rozvoja bývania

42. V prvom rade preto musel súd vyhodnotiť charakter zmluvného vzťahu medzi účastníkmi, od ktorého sa odvíja právne posúdenie veci. Žalovaní namietali, že predmetný zmluvný vzťah je vzťahom spotrebiteľským a žalobca namietal, že sa o vzťah spotrebiteľský nejedná.

43. Tak zákon č. 258/2001 ako aj zákon č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch vylúčili tzv. stavebné úvery (nadobudnutie nehnuteľnosti, údržbu a pod.) z pôsobnosti týchto zákonov o spotrebiteľských úveroch, preto sa súd zamerlal na to, či v prejednávacom prípade nejde o spotrebiteľský právny vzťah všeobecne.

44. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Žalobca je štátnym fondom zriadeným zákonom, ktorý nekoná samostatne (je podriadený ministerstvu) za účelom dosiahnutia zisku, pretože jeho prostriedky sú účelovo viazané (možno ich použiť len na štátnu podporu poskytovanú na účel uskutočnenia pomoci štátu pri zriaďovaní bytového fondu a výdavky súvisiace s činnosťou fondu) a teda jeho činnosť nemožno kvalifikovať ako obchodnú alebo inú podnikateľskú činnosť.

45. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 29.4.2019 sp. zn. 4Cdo 106/2018 je Štátny fond rozvoja bývania osobitný subjekt zriadený zákonom na realizáciu podpory štátu v oblasti bytovej politiky zákonom upravenými nástrojmi, pri ktorej nemá postavenie dodávateľa podľa ustanovenia § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka a ním uzatvorené zmluvy pri realizácii podpory štátu v oblasti bytovej politiky, nemajú charakter spotrebiteľskej zmluvy v zmysle ustanovenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Na takto zákonom regulované zmluvy o úvere sa Smernica rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách nevzťahuje a nemožno z nej vychádzať pri výklade pojmu dodávateľa vo vzťahu k Štátnemu fondu rozvoja bývania. Zákonodarca vylúčil, aby sa Štátny fond rozvoja bývania vzťahovala osobitná právna úprava spotrebiteľských úverov upravených zákonom č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Rovnako je Štátny fond rozvoja bývania vylúčený aj z právnej úpravy úverov na bývanie upravený zákonom č. 90/2016 Z. z. o úveroch na bývanie. Žalobca je tak inštitútom sui generis, slúži ako ekonomický nástroj ekonomiky štátu. Ochrana spotrebiteľa sa má primárne uplatniť proti nekalým praktikám dodávateľov, ktoré sa pri realizovaní podpory štátom vylučuje. Podporu zo Štátneho fondu rozvoja bývania možno poskytnúť len špecifickej skupine žiadateľov za zákonom stanovených podmienok, ktoré sú pre žiadateľa priaznivejšie než podmienky, za ktorých by vedel obstaráť finančné prostriedky na kapitálovom trhu. Štátny fond rozvoja bývania ako účelový fond zriadený štátom si nemôže v zmluvách o poskytnutí podpory dohodnúť podmienky, ktoré by nemali oporu v zákone. Štátny fond rozvoja bývania nevykonáva podnikateľskú ani obchodnú činnosť tak, ako to má na mysli náš právny poriadok, preto nemá pojmové znaky dodávateľa podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka.

46. Vyššie uvedený právny názor Najvyššieho súdu SR v obdobnej veci, má zásadný význam pre právne posúdenie predmetu tohto sporu.

47. Súd sa stotožnil s právnym názorom Najvyššieho súdu SR v zásadnej otázke pre toto konanie, že žalobca nespĺňa pojmové znaky dodávateľa podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, pretože nejde o dodávateľa, ktorý koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, ktorej hlavným znakom je dosahovanie zisku. Spor medzi žalobcom a žalovanými nie je preto spotrebiteľskej povahy a zmluva o poskytnutí podpory vo forme úveru na základe zákona o Štátnom fonde rozvoja bývania nemá charakter zmluvy podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalobca svojou činnosťou napĺňa verejný záujem v oblasti bytovej politiky štátu a nie komerčný záujem na dosiahnutie zisku.

48. Odstúpenie od zmluvy posúdil súd podľa § 506 Obchodného zákonníka, kedy účinky odstúpenia od zmluvy nastávajú ex nunc, t. j. k dobe účinnosti právneho úkonu, ktorým žalobca odstúpil od

zmluvy. Nároky uplatnené žalobou, preto súd posúdil podľa ustanovení o úverovej zmluve § 497 a nasl. Obchodného zákonníka a nie v právnom režime bezdôvodného obohatenia. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 120/2010 zo dňa 29.3.2012, zmluva o poskytnutí podpory podľa zákona č. 124/1996 Z. z. o štátnom fonde rozvoja bývania obsahuje podstatné náležitosti úverovej zmluvy. Závazkové vzťahy, ktoré vznikli pri zabezpečení záväzku z úverovej zmluvy sa spravujú Obchodným zákonníkom. Odstúpením od zmluvy nedošlo k zrušeniu úverovej zmluvy od začiatku, teda nedošlo k zániku hlavného záväzku. Vzhľadom na uvedené nedošlo k zániku ručiteľského záväzku vo vzťahu k žalovaným v 3. a 4. rade, preto nárok uplatnený žalobcom vo vzťahu k ručiteľom považoval za dôvodný.

49. Žalobca uplatnil zmluvnú pokutu podľa článku VIII bod. 3 zmluvy o poskytnutí podpory, a to vo výške 10 % z dlžnej sumy. Túto pokutu považoval súd za primeranú. Zobral do úvahy skutočnosť, že žalovaným bol poskytnutý úver s výhodným úrokom vo výške 1 % ročne a skutočnosť, že išlo o jedinú zmluvnú sankciu dojednanú v predmetnej zmluve, ktorá má svoj zákonný podklad v ustanovení § 3 ods. 1 písm. c) zákona č. 124/1996 Z. z. o štátnom fonde rozvoja bývania a tvorí legálny zdroj príjmu fondu. Zmluvná pokuta vo výške 10 % sa súdu javí primeraná vo vzťahu k výške zabezpečenej pohľadávky 16 596,96 eura.

50. Žalobca na základe zmluvy vyplatil žalovaným v 1. a 2. rade spolu 16 596,96 Eur. Žalobca odstúpil od zmluvy dňa 22.12.2014 podľa čl. VIII bod 3 zmluvy a pohľadávku voči žalovaným vyčíslil ako istinu vo výške 8 669,22 eura, zmluvný úrok vo výške 218,94 eura, úrok z omeškania vo výške 55,81 eura a zmluvnú pokutu vo výške 888,82 eura (10 % z dlžnej istiny), ďalej si uplatnil zákonný úrok z omeškania z istiny vo výške 8,05 % ročne od 6.11.2014 (prvý deň omeškania). Uplatnená pohľadávka žalobcu čo do výšky nebola medzi stranami sporná. Z výsledkov dokazovania vyplynulo, že žaloba je dôvodná. Žalobca poskytol žalovaným v 1. a 2. rade ako dlžníkom úver zo Štátneho fondu rozvoja bývania za zvýhodnených podmienok, ktorý žalovaní doposiaľ nesplátili, napriek výzvam žalobcu.

51. Súd zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade ako aj žalovaných v 3. a 4. rade ako ručiteľov, ktorí prijali záväzok uspokojiť pohľadávku veriteľa, ak ju neuspokojí dlžník, zaplatiť uplatnenú pohľadávku tak, že plnením jedného zo žalovaných podľa tohto rozsudku alebo podľa rozsudku Okresného súdu Svidník, č. k. 8C/95/2014-184 zo dňa 15.2.2016 zaniká v rozsahu plnenia podľa tohto rozsudku alebo podľa rozsudku Okresného súdu Svidník, č. k. 8C/95/2014-184 zo dňa 15.2.2016 povinnosť ostatných žalovaných.

52. Žalovaným v 1. a 2. rade súd zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 555,24 eura (8 669,22 - 8 113,98), zmluvný úrok vo výške 218,94 eura, úrok z omeškania vo výške 55,81 eura, úrok z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 891,15 eura od 6.11.2014 do 28.1.2015, úrok z omeškania vo výške 8,05 % zo sumy 555,24 eura od 29.1.2015 do zaplataenia a zmluvnú pokutu vo výške 888,82 eura do troch dní od právoplatnosti rozsudku tak, aby zohľadnil prvý výrok skoršieho prvostupňového rozsudku, ktorý nadobudol právoplatnosť.

53. Druhým výrokom rozsudku súd zaviazal žalovaných v 3. a 4. rade zaplatiť žalobcovi sumu 8 669,22 eura, zmluvný úrok vo výške 218,94 eura, úrok z omeškania vo výške 55,81 eura, úrok z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 891,15 eura od 6.11.2014 do 28.1.2015, úrok z omeškania vo výške 8,05 % zo sumy 8 669,22 eura od 29.1.2015 do zaplataenia a zmluvnú pokutu vo výške 888,82 eura do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

54. Žalovaní v 1. a 2. rade žiadali, aby im súd v zmysle § 232 ods.3, ods.4 CSP povolil splácať dlžnú sumu v splátkach. Za primerané splátky považovali splátky vo výške cca 50,- Eur mesačne. Tomuto návrhu súd nemohol vyhovieť s poukazom na to, že súd môže povoliť v zmysle § 232 ods.3, ods.4 CSP splátky dlhu tak, aby dlh mohol byť v primeranom období (spravidla max. 2 roky) reálne splatený. V tomto prípade ale vzhľadom na výšku dlhu (8.113,98 Eur) a jeho narastanie o úroky z omeškania (8,05% ročne) by splátka 50,- Eur nepostačovala ani na narastajúce úroky z omeškania. Navyše žalovanými navrhovaná výška splátky by bola dokonca nižšia, ako splátka úveru so splatnosťou na 30 rokov, z ktorého nároky boli uplatnené v tomto konaní (mesačná splátka bola zmluvou stanovená na 53,41 Eur).

55. Vzhľadom na všetky uvedené dôvody súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

56. O trovách strán, súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalobca mal v konaní plný úspech, preto má nárok na náhradu trov konania proti žalovaným v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

Poučenie:

Odvolanie sa podáva lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z.z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).